

Avfallsplan 2020-2029

Bilaga A Nulägesbeskrivning

OSBY
KOMMUN

ÖSTRA
GÖINGE

Innehållsförteckning

Två landsbygdskommuner i nordöstra Skåne	4
Osby kommun	4
Östra Göinge kommun	4
Statistikuppgifter befolkning-näringsgren	5
Avfallsmängder	6
Avfallsanläggningar	8
Insamlingssystem	8
Slam	8
Avfall utanför kommunalt ansvar	9

Två landsbygdskommuner i nordöstra Skåne

Osby och Östra Göinge är två landsbygdskommuner i nordöstra Skåne med stora naturvärden. Landskapet övergår sakta från ett öppet och ganska slätt jordbrukslandskap till ett mera kuperat blandskogsområde med allt större inslag av barrskog ju längre norrut man färdas genom kommunerna. Kommunerna har likartade strukturer med mindre tätorter och en omfattande bebyggelse av permanentbostäder och fritidshus på landsbygden.

Osby kommun

Osby kommun gränsar i norr mot Småland och i öster mot Blekinge. Kommunen har en landareal av 579 km², vilket innebär att Osby är Skånes till ytan tredje största kommun. I kommunen finns ett stort antal sjöar och vattendrag och 75 procent av ytan utgörs av skogsmark. Kommunen genomkorsas av två järnvägar: Södra Stambanan samt banan Älmhult – Olofström. Den sistnämnda trafikeras endast med godståg. Riksväg 19/23 löper genom kommunen i nordsydlig riktning strax öster om Osby tätort.

Mer än 500 aktiva småföretag på drygt 13 250 invånare gör Osby till en av landets mest företagstäta kommuner. Företagsandan går långt tillbaka i tiden där nästan varje familjeled har en företagare. Osby har stora logistiska fördelar med sin strategiska placering vid södra stambanan såväl som den nybyggda tvärleden och riksväg 23. De goda kommunikationerna ger företagen ett brett utbud av duktig personal. Pendlingen förenklas genom den utökade lokaltågtrafiken. Hela området förutspås en stark tillväxt i takt med IKEA:s pågående expansion.

Osby kommun hade vid årsskiftet 2018/2019 13.267 invånare fördelade på 6.068 hushåll. Osby är den dominerande centralorten med 7.741 invånare. Övriga tätorter är Lönsboda och Killeberg. Befolkningen har ökat med 543 invånare under åren 2010-2018. Befolkningsökningen beror i hög grad på ökad invandring. Antalet utrikes födda personer har under samma period ökat med 856 personer. Andelen utrikes födda personer var cirka 17 procent 2018-12-31.

Östra Göinge kommun

Östra Göinge värnar om en attraktiv småskalighet, en närhet och en trygghet i de små byarnas gemenskap. Samhällsplaneringen ska ytterligare förstärka och utveckla dessa värden. Boendet är fördelat på många byar av olika storlek. De två största - Broby och Knislinge - har vardera cirka 3.000 invånare. Byarna har många kvaliteter och ger goda förutsättningar till attraktiva boendemiljöer med närhet till ett varierat utbud av arbetstillfällen och olika mer specialiserade servicefunktioner i kringliggande kommuner och städer.

Östra Göinge räknades under många år till kategorin varuproducerande kommuner. Men under senare år har det skett en omvandling av kommunens branschstruktur. Sedan 2007/2008 har andelen sysselsatta i tillverkningsindustrin i kommunen minskat från cirka 40 till drygt 20 procent. Totalt har cirka 800 arbetstillfällen försvunnit. Men trots att antalet arbetstillfällen minskat har arbetslösheten i kommunen inte ökat i samma omfattning. En viktig förklaring är att en stor del av den yrkesverksamma befolkningen pendlar till arbete i kringliggande kommuner. Särskilt arbetsmarknaden i Kristianstad är viktig för kommuninvånarnas försörjning, cirka 1.400 pendlar dagligen till arbete i Kristianstads kommun.

Östra Göinge kommun hade vid årsskiftet 2018/2019 14.915 invånare fördelade på 6.499 hushåll. Befolkningen har ökat med 1.325 invånare under åren 2010-2018. Befolkningsökningen beror i hög grad på ökad invandring. Antalet utrikes födda personer har under samma period ökat med 1.838 personer. Andelen utrikes födda personer var cirka 20 procent 2018-12-31.

Statistikuppgifter befolkning-näringsgren

Befolkning 2018-12-31

Östra Göinge kommun		Osby kommun	
Ort	Antal	Ort	Antal
Broby	3 255	Osby	7 741
Glimåkra	1 569	Killeberg	627
Hanaskog	1 467	Lönsboda	2 013
Hjärsås	208		
Immeln	299		
Knislinge	3 282		
Sibbhult	1 496		
Boende utanför tätort	3 339	Boende utanför tätort	2 886
Hela kommunen	14 915	Hela kommunen	13 267

Antal hushull efter hushållstyp och boendeform 2018

Hushållstyp/boendeform	Östra Göinge	Osby
Småhus, äganderätt	4 219	3 730
Småhus, bostadsrätt	47	301
Småhus, hyresrätt	184	135
Flerbostadshus, bostadsrätt	68	286
Flerbostadshus, hyresrätt	1 498	1 335
Specialbostad	122	115
Övrigt boende	101	52
Uppgift saknas	260	114
Samtliga boendeformer	6 499	6 068

Näringsgren	Östra Göinge kommun		Osby kommun	
	2017	2018	2017	2018
Jordbruk, skogsbruk och fiske	273	258	222	233
Tillverkning och utvinning, energi o miljö	1017	1032	940	943
Byggverksamhet	463	455	342	325
Handel	340	319	799	771
Transport och magasinering	312	231	111	119
Hotell- och restaurangverksamhet	71	77	62	66
Information och kommunikation	10	9	19	16
Finans- och försäkringsverksamhet	20	21	23	20
Fastighetsverksamhet	56	54	88	62
Företagstjänster	196	202	205	221
Offentlig förvaltning och försvar	184	203	134	159
Utbildning	667	710	656	630
Vård och omsorg; sociala tjänster	876	849	803	798
Kulturella och personliga tjänster m.m.	219	211	183	183
Okänd verksamhet	62	113	91	80
Alla näringsgrenar	4766	4744	4678	4626

Avfallsmängder

Total insamlingsvolym under 2018 var ca 13 800 ton, inklusive verksamhetsavfall från företag. Redovisningen nedan omfattar ej verksamhetsavfall, som 2018 uppgick till ca 1 500 ton. Avfallsmängderna har från 2015 till 2018 ökat med totalt 405 ton, vilket innebär en minskning per innevånare med 3,4 ton då antalet

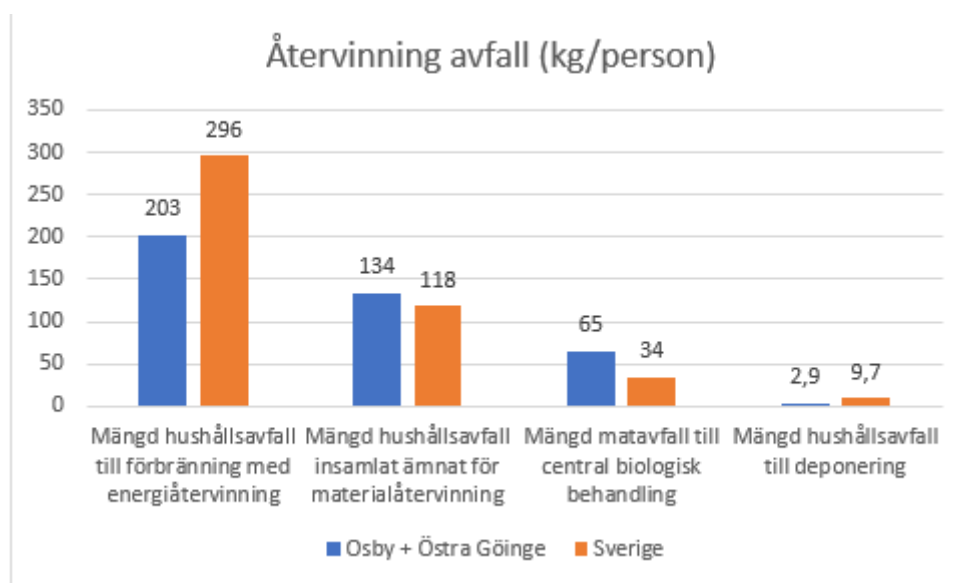
innevånare har ökat med 1 126 personer. Hushållsavfall har ökat med 1,4 kg/inv och producentansvar har minskat med 4,6 kg/inv.

	År	År	Inv 27 056	Inv 28 182	Förändring	Förändring	Förändring
Enhet: Ton	2015	2018	2015	2015	2015/2018	2015/2018	2015/2018
Hushållsavfall	Antal ton	Antal ton	kg/inv	kg/inv	Antal ton	%	kg/inv
Brännbart	3 266	2 909	120,7	103,2	-357	-10,9	-17,5
Matavfall	1 460	1 831	54,0	65,0	371	25,4	11,0
Deponi/PVC	253	98	9,4	3,5	-155	-61,3	-5,9
Träavfall	1 506	1 926	55,7	68,3	420	27,9	12,7
Trädgård	1 415	1 569	52,3	55,7	154	10,9	3,4
Skrot	608	664	22,5	23,6	56	9,2	1,1
Gips	87	134	3,2	4,8	47	54,0	1,5
Farligt avfall	245	222	9,1	7,9	-23	-9,6	-1,2
Grovavfall	174	76	6,4	2,7	-98	-56,3	-3,7
Totalt hushåll	9 014	9 429	333	335	415	4,6	1,4

			Inv 27 056	Inv 28 182	Förändring	Förändring	Förändring
Enhet: Ton	2015	2018	2015	2015	2015/2018	2015/2018	2015/2018
Producentansvar	Antal ton	Antal ton	kg/inv	kg/inv	Antal ton	%	kg/inv
Tidningar	1 081	865	40,0	30,7	-216	-20,0	-9,3
Well	160	165	5,9	5,9	5	3,1	-0,1
Pappersfp	298	369	11,0	13,1	71	23,8	2,1
Plastfp	287	433	10,6	15,4	146	50,9	4,8
Glasfp	540	523	20,0	18,6	-17	-3,1	-1,4
Metallfp	102	111	3,8	3,9	9	8,8	0,2
Elavfall	375	364	13,9	12,9	-11	-2,9	-0,9
Bärbara batterier	8,42	11,7	0,3	0,4	3	39,0	0,1
Bilbatterier	18,3	18,9	0,7	0,7	1	3,3	0,0
Totalt prod.ansv.	11 884	12 289	439	436	405	3,4	-3,2

Tabell (egen källa).

Nedanstående diagram/tabell visar en jämförelse mellan hela Sverige och Osby & Östra Göinge kommuner.

Energiåtervinning, här ingår restavfall (tidigare benämnt kärl- och säckavfall), grovavfall, trädgårdsavfall samt impregnerat trä till förbränning. Volymerna har minskat som en följd av att bli möjliggjort till sortering till materialåtervinning har förbättrats. Det finns fortfarande potential att sortera ut mer till materialåtervinning. Volymen per person ligger på 69% av medelvärdet för Sverige.

Materialåtervinning, här ingår förpackningar och tidningar, elavfall, batterier, metallavfall, wellpapp samt däck, utsorterat gips, planglas, plast, textilavfall och övrigt grovavfall insamlat ämnat för materialåtervinning. Volymerna har minskat under planperioden och det finns potential att öka volymerna genom att mer material sorteras ut från restavfall som går till energiåtervinning. Volymen per person ligger 14% över medelvärdet för Sverige.

Biologisk återvinning, här ingår matavfall till central biologisk behandling (rötning vid samrötning, rötning vid reningsverk och kompostering). Insamlat matavfall rötas till produktion av biometan och biogödsel vilket ger ett bra resursutnyttjande. Volym insamlat matavfall är nästan dubbel så högt per person jämfört med medelvärdet för Sverige. Potentialen för att ytterligare öka mängd matavfall per person är begränsat och här bör fokus vara att hålla bra kvalitet på insamlat matavfall och att minska matsvinnet i tidigare led.

Deponering, här ingår grovavfall till deponi. Genom tidigare åtgärder har volymen per person minskat kraftigt och ligger idag på 30% av medelvärdet för Sverige.

Avfallsanläggningar

I kommunal verksamhet Inom Osby och Östra Göinge kommun finns en central avfallsanläggning som är belägen i Kattarp mellan Broby och Osby nära väg 23. Verksamheten utgörs av drift av återvinningscentral, omlastningsplats för brännbart avfall med neddelning av större brännbart avfall, depå för deponirest från hushåll och verksamhet samt organiskt hushållsavfall. Farligt avfall insamlas och tas emot

på anläggningens återvinningscentral (ÅVC) för mellanlagring innan vidaretransport. Deponin är stängd sedan 2004.

Inom området finns sex återvinningscentraler och inga återvinningsstationer. Återvinningscentralerna finns i Killeberg, Lönsboda, Osby, Sibbhult, Kattarp och Knislinge.

Insamlingssystem

Nuvarande insamlingssystem är uppbyggt av fastighetsnära sortering och insamling som tillsammans med återvinningscentraler utgör en helhet för avfall från hushållen.

Slam

Den kommunala VA-verksamheten i Osby och Östra Göinge kommun drivs av Skåne Blekinge Vattentjänst AB (SBVT). SBVT är ett driftbolag som ägs gemensamt av VA-huvudmännen i Osby, Östra Göinge, Olofström och Bromölla kommuner. SBVT arbetar för att kvalitetssäkra slam i de kommunala ledningsnäten genom att minska påverkan på slammet från olika verksamheter. Det avloppsslam som uppstår som en restprodukt i de kommunala reningsverken transporteras för närvarande vidare till anläggningar för förädling till gödningsmedel och jordförbättringsmedel för att kunna återföras i kretsloppet.

Östra Göinge Renhållnings AB (ÖGRAB) administrerar och sköter tömning av slam från enskilda avloppsanläggningar. Normalt hämtas slam från enskilda avloppsanläggningar minst en gång per år. Slammet lämnas på avloppsreningsverken i Hasslaröd (Osby kommun) och Broby (Östra Göinge kommun), där det finns särskilda anläggningar för mottagning av externt slam. Principen för denna hantering är att SBVT ska ha full kostnadstäckning från ÖGRAB för sin hantering av slam från enskilda anläggningar, då denna kostnad inte får belasta VA-kollektivet.

Avfall utanför kommunalt ansvar

Del av avfall som faller utanför det kommunala ansvaret hanteras av ÖGRAB som ett komplement till de kommersiella aktörer som finns på marknaden. Några av de kommersiella aktörer som är verksamma inom avfallsområdet är t ex Suez, Ragnsells, Malmberg miljöhantering, Ohlssons, Stena Recycling, Stålbolaget, Timsfors Bil & traktortjänst, Flexilast m fl. Under 2015 till 2018 har verksamhetsavfall till

ÖGRAB ökat från 915 till 1 546 ton. Ökningen domineras av trädgårdsavfall och träavfall.

Någon översikt av totala mängder verksamhetsavfall inom området föreligger ej.

Återbruk av produkter

Verksamhet avseende återbruk av produkter, främst konsumentprodukter, utförs av en mängd olika aktörer och även i samverkan. Några av de aktörer som är verksamma inom återbruksområdet är till exempel: Canville Secondhand, Röda Korset, Osby förmedlingscentral, Edemas Loppis och Retrobutik, Fillipos Second hand, Ambo Återvinning – daglig verksamhet, Garagehuset, AlltMöjligt Verkstaden, Föreningen Tuff, Second Hand Hörnan, ÖGRAB m fl. Flera idrottsföreningar driver också loppisverksamheter. Även aktivister via annonser i dagspress och nätet, till exempel Blocket bedöms ha en betydande omfattning.

ÖGRAB startade upp en återbruksverksamhet i mindre skala 2015. Mängd produkter lämnat till återbruk från ÖGRAB's ÅVC har ökat med 35% från 0,30 till 0,41 kg/inv.

Någon total bild av återbruksverksamhetens omfattning i form av mängder eller ekonomisk volym föreligger inte.

www.osby.se
www.ostragoinge.se

OSBY
KOMMUN

ÖSTRA
GÖINGE